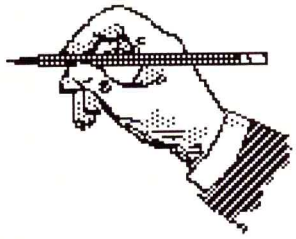
" การตัดเกรดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ ใช้ทั้งหลักวิชาและการประยุกต์หลักวิชาให้เหมาะกับสถานการณ์ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชา ดังนั้นในการตัดเกรดจึงมีข้อที่ควรพิจารณา "

คะแนนและการตัดเกรด

เสริม ทัศศรี *

คะแนนผลการสอบจะมีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของเครื่องมือวัด และวิธีการวัด ส่วนการที่จะนำผลการสอบไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามหน้าที่ของการวัดผลได้ถูกต้องมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจในความหมายของคะแนนผลการสอบเป็นสำคัญ

คะแนนดิบ (Raw Scores)

ในการวัดผลหรือการทดสอบทางการศึกษา คะแนนที่ได้จากทดสอบเรียกว่าคะแนนดิบ ซึ่งส่วนใหญ่ยอมรับว่าอยู่ในมาตราอันตรภาค (Interval Scale) คะแนนดังกล่าวเป็นตัวเลขที่บอกจำนวนของผลงานที่ผู้เรียนสามารถทำได้ถูกต้อง มีคุณสมบัติคือ คะแนนที่อยู่ในมาตราดังกล่าวสามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย ๆ โดยมีช่วงขนาดเท่า ๆ กัน ทำให้สามารถบวกลบกันได้ แต่คะแนนยังไม่มีศูนย์แท้

คะแนนแปลงรูป (Derived Scores)

เนื่องจากการแปลความหมายคะแนน หรือการเปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนโดยใช้คะแนนดิบยังให้ความหมายไม่ชัดเจน หรือไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้โดยตรง จึงต้องแปลงรูปคะแนนดิบให้อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐาน เช่น คะแนน Z

---

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

และคะแนน T เป็นต้น เพื่อช่วยให้การแปลความหมายหรือเปรียบเทียบมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

การแปลความหมายคะแนน

คะแนนที่ได้จากการสอบเป็นตัวเลขที่บอกจำนวนของผลงานที่ผู้เรียนทำได้ถูกต้อง ไม่ได้บอกความสามารถ พฤติกรรม หรือคุณลักษณะที่ถูกต้องแท้จริงของผู้เรียนได้ เนื่องจากข้อสอบที่ใช้ในการสอบแต่ละครั้ง เป็นเพียงตัวแทนของเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนควรจะรู้เท่านั้น นอกจากนั้นในการทดสอบแต่ละครั้ง คะแนนผลการสอบมักจะมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นเสมอ จึงทำให้การแปลความหมายคะแนนผลการสอบ ต้องจำกัดขอบเขตของความหมายคะแนนให้เหมาะสมกับข้อจำกัดดังกล่าว การแปลความหมายคะแนนสามารถทำได้ โดยการนำคะแนนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานต่าง ๆ ที่กำหนด แบ่งออกได้เป็น 2 แบบ ดังนี้

1. แปลความหมายคะแนนโดยการเปรียบเทียบกันในกลุ่ม ทำให้ทราบอันดับความสามารถของผู้เรียนว่าอยู่ในอันดับใดของกลุ่ม มีความสามารถสูงกว่าคนอื่น ๆ อยู่กี่คน การเปรียบเทียบแบบนี้จะต้องแปลงรูปคะแนนให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน เช่นคะแนน Z และคะแนน T เป็นต้น การทดสอบที่นำคะแนนมาแปลความหมายดังกล่าว เรียกว่า การทดสอบแบบอิงกลุ่ม

2. แปลความหมายคะแนนโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น หรือตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งถือเป็นเกณฑ์ที่คาดหวัง ทำให้ทราบความสามารถของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด การทดสอบที่นำคะแนนมาแปลความหมายโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังกล่าว เรียกว่าการทดสอบแบบอิงเกณฑ์ โดยถือว่าคะแนนมีความหมายในตัวเองโดยไม่ต้องแปลงรูปซึ่งมีเงื่อนไขที่สำคัญ คือ ต้องกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจนก่อนจะเขียนข้อสอบ เขียนข้อสอบให้ตรงพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด และต้องมีการวางแผนสุ่มให้ได้ตัวแทนข้อสอบมาใช้สอบ คะแนนผลการสอบที่ได้จึงจะแปลความหมายได้ดังกล่าว

การตัดเกรด (Grading)

การตัดเกรด หรือการให้ระดับผลการเรียน เป็นการดำเนินงานขั้นสุดท้ายของกระบวนการเรียนการสอน คือการประเมินผลรวบยอด ซึ่งจะต้องดำเนินการเมื่อการเรียนการสอนได้สิ้นสุดลง ผู้สอนต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา นอกจากนั้นในการตัดเกรดที่ผู้สอนมีเสรีภาพทางวิชาการ ก็จะต้องยึดหลักวิชาเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ

องค์ประกอบในการตัดเกรด

การตัดเกรดเป็นการประเมินผลรวบยอด มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ผลการวัด (Measurement) ประกอบด้วยข้อมูลจากการวัดในส่วนต่าง ๆ ทุกด้านด้วยวิธีวัดแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ตามข้อกำหนดของระเบียบว่าด้วยการวัดผลประเมินผล ตลอดจนข้อตกลงระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการวัดผล ข้อมูลดังกล่าวต้องมีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้ ข้อมูลต่าง ๆ จะเป็นในรูปของคะแนนดิบหรือคะแนนแปลงรูป นำมารวมกันโดยคิดตามน้ำหนัก (Weight)

2. เกณฑ์ (Criteria) เป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เปรียบเทียบ กับคะแนนของผู้เรียน ใช้เป็นตัวตัดสินชี้ขาดในการให้ระดับผลการเรียน ว่าควรได้ระดับใดหรือผ่าน-ไม่ผ่าน ในรายวิชาที่เรียน การกำหนดเกณฑ์อาจใช้มาตรฐานของกลุ่มผู้เรียนหรือใช้มาตรฐานสัมบูรณ์ซึ่งมาจากภายนอก แล้วแต่ระเบียบหรือความมีเสรีภาพทางวิชาการของผู้สอน

3. การตัดสินคุณค่า (Value Judgement) เป็นการนำผลการวัดอย่างรอบด้านมาพิจารณาอย่างรอบคอบถี่ถ้วน ด้วยความเป็นธรรม ด้วยคุณธรรมของครู ด้วยดุลพินิจ แล้วตัดสินให้ผลเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

วิธีตัดเกรด

หลังจากได้รวบรวมผลการวัดในส่วนต่าง ๆ ครบถ้วนครอบคลุมทุกมิติ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชาที่สอน และจุดหมายของหลักสูตร จึงนำคะแนนหรือผลการวัดมารวมกันโดยยึดตามน้ำหนัก ซึ่งผู้สอนได้แจ้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าตั้งแต่ตอนเริ่มเรียนแล้ว และเกณฑ์ในการตัดสินการ ให้ระดับผลการเรียนหรือผ่าน-ไม่ผ่านก็ควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบเป็นหลักการไว้เช่นเดียวกัน สำหรับวิธีการตัดเกรดที่นำมาเสนอในที่นี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งในหลาย ๆ วิธี

การตัดเกรดในระบบอิงกลุ่ม

การตัดเกรดในระบบอิงกลุ่ม โดยหลักการจะสรุปความสามารถที่เป็นผลจากการเรียน โดยนำคะแนนของผู้เรียนภายในกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน ถ้าผู้เรียนภายในกลุ่มมีจำนวนค่อนข้างมากการกระจายความสามารถของผู้เรียนจะเข้าใกล้การแจกแจงแบบปกติ เกรดที่ได้ก็จะมีการกระจายสูง กล่าวคือ จะมีเกรด A B C D และ E คะแนนที่นำมาใช้ตัดเกรดดังกล่าวแต่ละส่วนมักจะใช้คะแนนแปลงรูป ซึ่งเรียกว่าคะแนนมาตรฐาน เช่น คะแนน Z หรือคะแนน T หลังจากแปลงรูปคะแนนส่วนต่าง ๆ

เป็นคะแนนมาตรฐานแล้ว จึงนำคะแนนเหล่านั้นมารวมกันโดยยึดตามน้ำหนัก ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และหาค่าเฉลี่ยคะแนนมาตรฐานของผู้เรียนแต่ละคน ดังตัวอย่างสมมติต่อไปนี้

จากการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชาและจุดหมายของหลักสูตร ผู้สอนได้กำหนดน้ำหนักของการวัดส่วนต่างเป็น 10 ส่วน แล้วได้แจ้งให้ผู้เรียนทราบ และผู้เรียนคนหนึ่งได้คะแนนตามภาระงานและข้อกำหนดต่าง ๆ โดยแปลงรูปให้เป็นคะแนน T และหาค่าเฉลี่ยของคะแนน T ได้ดังนี้

ภาระงาน	น้ำหนัก	คะแนนที่ได้	คะแนน T	ผลคูณ	คะแนน T เฉลี่ย
รายงาน	1	30	60	60	560/10 = 56
สอบกลางภาค	3	78	60	180	
สอบปลายภาค	4	66	52	208	
คุณลักษณะต่าง ๆ	2	25	56	112	

เมื่อรวมคะแนน T โดยยึดน้ำหนักและหาค่าคะแนน T เฉลี่ยของผู้เรียนแต่ละคนแล้ว นำคะแนน T สูงสุด และคะแนน T ต่ำสุดของผู้เรียนมาหาค่าพิสัย (Range) หลังจากนั้นจึงตัดสินใจว่าจะตัดกี่เกรดโดยพิจารณาจากความยากง่ายของข้อสอบ ระดับความสามารถโดยรวมของผู้เรียนรวมทั้งคะแนนดิบของผู้เรียน แล้วจึงกำหนดจำนวนเกรด และช่วงของเกรด ดังตัวอย่างสมมติต่อไปนี้

ผู้เรียนได้คะแนน T สูงสุดและต่ำสุด เป็น 72 และ 28 เมื่อพิจารณาข้อมูลส่วนต่าง ๆ อย่างรอบคอบผู้สอนเห็นว่า ควรให้ 4 เกรด คือ A B C และ D การกำหนดช่วงคะแนนจะได้ดังนี้

พิสัยของคะแนน T 72 - 28 = 44

ความกว้างของช่วงเกรด 44/4 = 11

เกรด A ช่วงคะแนน T 61 - 72

B ช่วงคะแนน T 50 - 60

C ช่วงคะแนน T 39 - 49

D ช่วงคะแนน T 28 - 38

ช่วงคะแนน T ดังกล่าวจะใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดเกรด

การตัดเกรดในระบบอิงเกณฑ์

การตัดเกรดในระบบอิงเกณฑ์ มีปัญหาที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบหลายประการ เช่น ปัญหาการนิยามขอบข่ายของงานหรือเนื้อหาสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ปัญหาการตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจนสามารถวัดได้หรือสังเกตได้ ปัญหาการตั้งเกณฑ์การผ่านพฤติกรรมที่เหมาะสมจะต้องปฏิบัติงานต่าง ๆได้กี่เปอร์เซ็นต์ (Percentage-correct Scores) จึงจะได้เกรด A B C D หรือ E และปัญหาการยอมรับการวัดผลแบบนี้ อย่างไรก็ตามเมื่อนำการตัดเกรดในระบบอิงเกณฑ์มาใช้ ควรต้องดำเนินการต่าง ๆ ต่อไปนี้ให้ครบถ้วน จึงจะสามารถแก้หรือบรรเทาปัญหา และสอดคล้องกับระบบการวัดผลแบบนี้ คือ

1. กำหนดจุดประสงค์การสอนให้ชัดเจน โดยเขียนในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2. มีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (Formative Evaluation) เป็นระยะ ๆเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยหรือบทเรียน แล้วหาข้อบกพร่อง

3. ต้องทำการสอนซ่อมเสริมข้อบกพร่องของผู้เรียนทุกครั้งที่เกิดขึ้น ถือเป็นขั้นที่สำคัญยิ่ง และมีผลต่อการประเมินผลรวบยอดต่อไป

4. เมื่อสิ้นสุดการสอนทั้งหมดทำการสอบเพื่อประเมินผลรวบยอด(Summative Evaluation) โดยเลือกจุดประสงค์ที่สำคัญ ๆ มาเป็นจุดประสงค์ในการสอบ และออกข้อสอบหรือสร้างเครื่องมือวัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เหล่านั้น

5. นำคะแนนมาพิจารณาเพื่อตัดเกรด (ซึ่งควรเป็น ผ่าน - ไม่ผ่าน) โดยใช้การตั้งเกณฑ์แบบสัมบูรณ์ที่คาดหวัง (Absolute Marking)

การตัดเกรดในระบบดังกล่าวจะใช้คะแนนดิบ หรือเปอร์เซ็นต์ โดยนำคะแนนจากการวัดในส่วนต่าง ๆ มารวมกันตามน้ำหนักของภาระงานแต่ละส่วน แล้วแบ่งเป็นช่วง โดยใช้ช่วงของคะแนนดิบ หรือช่วงของเปอร์เซ็นต์ตามที่กำหนดไว้เป็นเกณฑ์ในการตัดเกรด

ข้อที่ควรพิจารณาในการตัดเกรด

เนื่องจากการตัดเกรดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ ใช้ทั้งหลักวิชาและการประยุกต์หลักวิชาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชา ดังนั้นในการตัดเกรดจึงมีข้อที่ควรพิจารณา เช่น

1. จุดประสงค์มีความชัดเจน ครอบคลุมพิสัยของพฤติกรรมที่พึงประสงค์และความสอดคล้องกับจุดหมายและหลักการของหลักสูตรหรือไม่

2. เครื่องมือวัด มีความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น อำนาจจำแนก และคุณสมบัติที่พึงประสงค์อื่น ๆ มากน้อยเพียงใด

3. การวัด ครอบคลุมภาระงาน และมิติของพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพียงใด

4. เกณฑ์ การกำหนดเกณฑ์การประเมินมีส่วนช่วยควบคุมคุณภาพผลผลิตของสถาบันการศึกษา แต่คุณภาพของผลผลิตขึ้นอยู่กับผู้เรียน และกระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญผู้สอนคำนึงถึงองค์ประกอบเหล่านี้ด้วยหรือไม่

5. ผู้ประเมินมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เช่น จุดหมาย และหลักการของหลักสูตร ตลอดจนความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในกระบวนการทางการศึกษามากน้อยเพียงใด

6. ผู้ประเมิน มีความรู้ความเข้าใจในเงื่อนไข และปฏิบัติตามเงื่อนไขของระบบการตัดเกรดแต่ละระบบหรือไม่เพียงใด

7. การตัดเกรด ในรายวิชาเดียวกันที่มีผู้เรียนร่วมกันหลายหลักสูตร นอกจากคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน และการควบคุมคุณภาพของผลผลิตแล้ว ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างจุดหมายของแต่ละหลักสูตรด้วยหรือไม่

8. การตัดเกรดที่ผลออกมาเพียงเกรด D และ E เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบในระบบการเรียนการสอน ผู้เรียนต้องรับผิดชอบฝ่ายเดียวหรือไม่

9. เราจะใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการตัดเกรดมาปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน และช่วยเหลือผู้เรียนในโอกาสต่อ ๆ ไปได้อย่างไรบ้าง

.....

หนังสืออ้างอิง

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. ***การทดสอบแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ.*** โอเดียนสโตร์, 2517.

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. ***การวัดผลและประเมินการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา.*** ห้างหุ้นส่วนจำกัดฟันนี่พับบลิชชิ่ง, ม.ป.ป.

Gronlund, Norman E. ***How to Make Achievement Tests and Assessments,*** 5th ed. Boston : Allyn and Bacon, 1993.